

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра експертизи товарів та послуг

**РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
за освітньою програмою експертиза товарів та послуг**

**на тему: «Аналіз виробничого асортименту пакувальних та
закупорювальних матеріалів для алкогольної продукції та експертиза їх якості
(за матеріалами ОФ ПрАТ «Технологія»)»**

Виконавець:

студентка факультету міжнародної економіки
Давиденко Юлія Едуардівна

/підпис/

Науковий керівник:

кандидат технічних наук, доцент

Кунділовська Тетяна Анатоліївна

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми обумовлена тим, що на сучасному етапі розвитку виробництва підприємства повинні бути зацікавлені у виборі сучасних, інноваційних засобів пакування, які обумовлюють конкурентні переваги та можуть бути ефективними засобами маркетингової стратегії просування на ринок. Сутність проблеми полягає в тому, що приділяється не достатньо уваги щодо пакування алкогольної продукції та проблемам, що виникають із кінцевим продуктом в процесі товароруху, що і обумовило актуальність досліджень, виконаних в дипломній роботі та необхідність розгляду саме цієї теми більш детально. Також варто відзначити, що насичення ринку новітнім устаткуванням і обладнанням, засобами і методами виробництва етикетково-пакувальних та закупорювальних матеріалів для алкогольної продукції потребує ґрунтовної систематизації для визначення місця технологій виробництва етикетково-пакувальних та закупорювальних матеріалів в сучасному видавничо-поліграфічному комплексі України та в цілому на ринку тари та упаковки.

Мета роботи – дослідження асортименту, оцінка якості пакувальних та закупорювальних матеріалів для алкогольної продукції та розробка пропозиції щодо поліпшення якості та конкурентоспроможності.

Завдання дослідження:

- дослідити законодавчу та нормативну документацію щодо якості, безпечності пакувальних та закупорювальних матеріалів для алкогольної продукції;
- проаналізувати ринок пакувальних та закупорювальних матеріалів для алкогольної продукції в Україні;
- вивчити класифікацію пакувальних та закупорювальних матеріалів;
- надати характеристику асортименту та його особливостям на ПрАТ «Технологія»;
- проаналізувати систему оцінки та управління якістю на ПрАТ «Технологія»;
- дослідити технічні характеристики продукції та їх відповідність діючим нормативним документам;
- проаналізувати скарги та розробити пропозиції щодо поліпшення діяльності підприємства.

Об'єкт дослідження – пакувальні та закупорювальні матеріали для алкогольної продукції.

Предмет дослідження є організаційно-економічні механізми формування якості на підприємстві та дослідження асортименту пакувальних та закупорювальних матеріалів.

Методи дослідження: АБС-аналіз, що включає в себе такі інструменти, як причинно-наслідкова діаграма (або діаграма Ісікави), контрольний листок, діаграма Парето та метод SWOT-аналізу для оцінки ефективності діяльності підприємства, а для оцінки якості безпосередньо продукції ми використовували вимірювальний та органолептичний методи досліджень.

Інформаційною базою дослідження при написанні дипломної роботи були українські й іноземні видання з проблем управління якістю на підприємстві, менеджменту та маркетингу, міжнародні нормативно-правові акти, які регулюють питання якості, а також інформацію, що була надана самим підприємством (нормативні акти, внутрішні стандарти та претензії від замовників).

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (92 найменувань) та 5-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 100 сторінок. Основний зміст викладено на 82 сторінках. Робота містить 17 таблиць та 10 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: «Аналіз системи оцінки та управління якістю пакувальних та закупорювальних матеріалів у виготовленні алкогольної продукції» // Збірника наукових робіт №7, том 1 за підсумками студентської наукової конференції «Минуле, сучасне, майбутнє», 2017 рік.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Сучасний стан ринку пакувальних та закупорювальних матеріалів для алкогольної продукції»** розглянуто стан і тенденції розвитку пакувальної індустрії в Україні і світі, класифікацію пакувальних та закупорювальних матеріалів та характеристика і асортимент етикетко-пакувальної продукції.

У другому розділі **«Аналіз діяльності ПрАТ «Технологія»** проаналізовано діяльність компанії та асортимент продукції ПрАТ «Технологія», розглянуто систему управління якістю продукції ПрАТ «Технологія», проаналізовано технічні характеристики продукції та їх відповідність діючим нормативним документам. А також, обрані методи дослідження якості роботи підприємства та аналіз її ефективності.

У третьому розділі **«Експертне оцінювання діяльності ПрАТ «Технологія» та експертиза якості продукції»** проаналізовано скарги споживачів на якість продукції підприємства та проведене експертне оцінювання зразків продукції. А проаналізувавши скарги щодо якості роботи ПрАТ «Технологія» було запропоновано заходів щодо підвищення ефективності діяльності підприємства.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Досліджено законодавчу та нормативну документацію пакувальних та закупорювальних матеріалів для алкогольної продукції та встановлено, що в Україні прийнято програми «Державна програма розвитку виробництва тари й пакувальних матеріалів до 2000 року» і «Нові матеріали та технології фасування і упакування харчових продуктів». Крім того, розроблено цільову багатогалузеву науково-технічну комплексну програму «Тара й упаковка для харчових продуктів». По закінченню виконання Державної програми розвитку виробництва тари і

пакувальних матеріалів було розроблено різноманітні пакувальні матеріали на основі полімерів, паперу, композицій з них, різні види таропакувальних виробів з цих матеріалів, а також обладнання для виготовлення тари та пакувально-фасувальне устаткування. Виконання програми створило умови для ефективної конкуренції вітчизняного виробника на внутрішньому ринку України. Також, було встановлено, що станом на 2017 рік нові програми, щодо розвитку виробництва тари і пакувальних матеріалів запропоновані не були.

2. Проаналізовано, що в структурі ринку тари та упаковки основну частку займає сегмент харчової упаковки – приблизно 70%. Розглядаючи структуру ринку тари в цілому, варто відзначити, що основну частку пакувальних матеріалів складає тара з паперу та картону – 46,5%. На другому місці знаходиться пластмасова тара – 26%. Також, було встановлено, що хоча протягом значного проміжку часу в пакувальній галузі відбувався значний підйом, то після 2014 року знову відбулося падіння ринку у всіх промислових галузях, зокрема у в тарній. На ринок паперової та картонної тари, також вплинула криза 2014 року і продажі такої тари значно впали, але ті виробники, для яких лояльність клієнтів є першочерговим, постаралися поєднати здешевлення упаковки і зберегти її якості. Ємність ринку склотари для алкогольної і слабоалкогольної продукції в Україні в період з 2013 по 2015 року також ще демонструвала тенденцію до спаду. Підйом в сегменті відбувся в 2016 році і склав 20,3%. Ринок вітчизняної полімерної тари нарощував конкурентні позиції і витісняв імпортних конкурентів, після кризи 2014 року, та у наступних 2015-2017 рр. ринок витіснив частку імпорту полімерної тари в 2 рази.

3. Вивчено класифікацію пакувальних та закупорювальних матеріалів. Пакувальні матеріали класифікують за такими ознаками: призначенням, походженням, станом та конфігурацією матеріалу, технологією виробництва, декором матеріалу. За призначенням виокремлюють: тароматеріали, основні й допоміжні пакувальні матеріали (ДМП). За походженням – природні (дерев'яні, металеві, паперові та ін.), синтетичні (полімери, синтетичні смоли та ін.). За станом та конфігурацією матеріалу, з якого вони виготовляються – порошкоподібні, пастоподібні, гранульовані, рідкі, метали з певною конфігурацією тощо. За технологією виробництва – пилині, стругані, вилиті, екструдовані, пресовані, прокатні. За декором матеріалу – колір, текстура, фактура, оформлення. Закупорювальні засоби є важливим елементом пакування, особливо для рідких продуктів, зокрема – алкогольної продукції. Як закупорювальні засоби виробники використовують пляшкові пробки, ковпачки, Т-подібні пробки (камію), кронен-пробки, дротяний запобіжник (мюзле).

4. Встановлено, що асортимент компанії ПрАТ «Технологія» дуже широкий: шампанська капсула, термозбіжний ковпачок, поліамінатний ковпачок, етикетка, сувенірна етикетка, комбіновані матеріали, пакувальні матеріали, поліетиленова плівка, мюзле, упаковки «Bag-in-Box». Останнім розширенням асортименту для оформлення продукції була новинка для оформлення продукції преміального і суперпреміального класу – сувенірна самоклеюча етикетка з комбінованого алюмінієвого матеріалу.

5. Встановлено, що на підприємстві розроблена власна система внутрішнього контролю на усіх етапах виробництва продукції. Виробництво сучасного автоматичного обладнання виключає будь-який брак в процесі виробництва. Використовуючи лише оригінальні вихідні матеріали та сировину, які проходять особливий контроль якості, компанія пропонує партнерам конкурентоздатну продукцію, яка відповідає європейським та вітчизняним стандартам. Система менеджменту якості розповсюджується на діяльність посадових осіб та підрозділів по проектуванню, розробки та виготовлення упаковки, пакувальних матеріалів і поліграфічної продукції. На кожен процес розроблена карта процесів, в якій зазначено: мета процесу, види діяльності, що входять у процес, особи, керівні процесом з різних видів діяльності, що входить в процес, взаємодія процесів система менеджменту якості, критерії оцінки процесу та методику їх розрахунку; порядок проведення моніторингу, вимірювання та аналізу процесу. На підприємстві визначена, забезпечена і підтримується в робочому стані інфраструктура, необхідна для досягнення відповідності вимогам до продукції. Щодо планування створення продукції, то у системі контролю якості підприємства виділений процес виготовлення продукції і на нього складена карта процесу.

6. Зазначено, що вся продукція на підприємстві має сертифікати якості, що підтверджують її якість. Було розглянуто інформацію, що надало підприємство щодо технічних параметрів оболонки декоративної, оболонки поліамінатної пакетів-вкладишів та їх відповідність вимогам ТУ, що діє на підприємстві і було визначено, що вся продукція відповідає регламентованим показникам якості. Також, дуже важливу роль при виробництві і реалізації продукції відіграють показники безпеки. При проведенні державної санітарно-епідеміологічної експертизи на продукцію торгової марки «Технологія» було встановлено, що об'єкт експертизи відповідає встановленим медичним критеріям безпеки.

7. Проаналізувавши скарги замовників, було виявлено, що скарги партнерів щодо якості продукції цього підприємства виникають найчастіше щодо якості пакетів-вкладишів «Bag-in-Box», етикеток для вина та брендів та мюзле для шампанських вин. До таких підприємств-замовників відносяться АТ «Вікторія», «Котовський винзавод», ТОВ «ПТК Шабо» та ПРат «Одесавинпром». Було виявлено, що крім скарг на якість деяких зразків продукції, починаючи з 2017 року, на ПРат «Технологія» з'явилися скарги партнерів щодо організації роботи цього підприємства, а саме щодо якості обслуговування клієнтів у компанії, а також певна кількість відмов від контрактів на виробництво продукції підприємства з боку вітчизняних виробників. Тому був проведений аналіз причин зниження якості роботи компанії з використанням статистичних методів дослідження, таких як діаграма Ісікави, контрольний листок, діаграма Парето і АВС аналіз. На основі отриманих результатів можна зробити висновок, що дороговизна продукції та некомпетентність персоналу та є ключовими факторами впливу на якість роботи компанії «Технологія». Після розгляду скарг підприємств, був зроблений висновок, що аналіз виявлених скарг на якість продукції підприємства свідчить, що діяльність підприємства потребує розробку та впровадження (застосування) сучасних підходів

щодо поліпшення ефективності роботи підприємства, удосконалення системи контролю якості.

8. Виконавши експертне оцінювання зразків продукції пакетів-вкладишів та етикетки для брендів, було встановлено, що усі показники для оцінки якості пакетів-вкладишів знаходяться у межах норми і тому партії 10-х літрових пакетів-вкладишів від 02.09 та від 05.10 були вироблені згідно усіх нормативних документів, що діють на підприємстві і тому, брак на який було висунуто звинувачення виник, після транспортування пакетів та їх наповнення. Щодо етикетки, то після проведення дослідження, було виявлено, що всі показники знаходяться в межах норми, окрім якості намотки бабін, а саме була рихла щільність намотування (наявність повітря), такий дефект виник в наслідок великої площі конгреву на етикетці – об'ємні фігури та літери, які були задумані при розробці макету.

9. Було встановлено, що для поліпшення ефективності роботи підприємства, найбільш відповідною для компанії на даному етапі розвитку є стратегія посилення позицій за кордоном. Це обумовлено тим, що у фірми вже є представництва за кордоном, хоча і конкуренція там значно вища, ніж в Україні. Але при цьому у компанії все-таки існує ряд переваг, завдяки яким вона є досить сильним конкурентом. Вона надає послуги, що не є типовими для більшості компаній і виконує будь які творчі забаганки замовників, в цьому їм допомагає величезний арсенал промислового обладнання. А для удосконалення системи контролю якості, варто пам'ятати, що виробничі процеси динамічні і будуть завжди змінюватися. Спостереження за параметрами налагодженого процесу повинно забезпечуватись так, щоб були вчасно прийняті ефективні заходи для запобігання небажаних змін. Тому важливим чинником успішного розвитку підприємств є на кожному етапі виробництва, на кожній виробничій ділянці спостерігати за параметрами, виробничими характеристиками, для запобігання фінансових та часових втрат.

АНОТАЦІЯ

Давиденко Ю.Е. «Аналіз виробничого асортименту пакувальних та закупорювальних матеріалів для алкогольної продукції та експертиза їх якості (за матеріалами ОФ ПрАТ «Технологія»)»,

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 076

«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньою програмою «Експертиза товарів та послуг»,

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – пакувальні та закупорювальні матеріали для алкогольної продукції.

У роботі проаналізовано ринок пакувальних та закупорювальних матеріалів для алкогольної продукції в Україні; досліджено законодавчу та нормативну документацію щодо якості, безпечності пакувальних та закупорювальних матеріалів для алкогольної продукції; визначено класифікацію пакувальних та закупорювальних матеріалів; надано характеристику

асортименту та його особливостям на ПрАТ «Технологія»; проаналізовано систему оцінки та управління якістю на ПрАТ «Технологія»; досліджено технічні характеристики продукції та їх відповідність діючим нормативним документам та проаналізовано скарги і розроблено пропозиції щодо поліпшення діяльності підприємства.

Ключові слова: пакувальні матеріали, закупорювальні матеріали, контроль якості, управління якістю, обладнання, продукція, виробництво, друк,

ANNOTATION

Davydenko J.E. «Analysis of the production assortment of packing and sealing materials for alcoholic products and expertise of their quality (according to the materials of OB PJSC «Technology»),

thesis for Master degree in specialty 076 «Entrepreneurship, Trade and Stock Exchanges» under the program «Expertise of goods and services»,

Odessa National Economic University

Odessa, 2018

Thesis consists of three chapters. Object of study: packing and sealing materials for alcoholic products.

In diploma thesis the author analyzed the market of packaging and sealing materials for alcoholic beverages in Ukraine; the legislative and normative documentation concerning quality, safety of packing and sealing materials for alcoholic products is investigated; the classification of packing and sealing materials is determined; the description of the assortment and its features on PJSC «Technology» is given; the system of estimation and quality management on PJSC «Technology» is analyzed; the technical characteristics of products and their compliance with current normative documents have been investigated and complaints have been analyzed and proposals for improvement of the activity of the enterprise have been developed.

Keywords: packing materials, sealing materials, quality control, quality management, equipment, products, production, printing.